

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

NATIONAL UNIVERSITY
«YURI KONDRATYUK POLTAVA
POLYTECHNIC»

МАТЕРІАЛИ

III Міжнародної науково-практичної конференції

«РОЗВИТОК ФІНАНСОВОГО РИНКУ В
УКРАЇНІ: ЗАГРОЗИ, ПРОБЛЕМИ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ»

27 жовтня 2021 року

м. Полтава

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування
Білостоцький технологічний університет (Польща)
Батумський державний університет імені Шота Руставелі (Грузія)
Університет «Одлар Юрду» (Азербайджан)
Університет Північ (Хорватія)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Кафедра фінансів
Національний інститут стратегічних досліджень
Одеський національний економічний університет
Донецький національний університет імені Василя Стуса
Головне управління Державної казначейської служби України у Полтавській області

РОЗВИТОК ФІНАНСОВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ: ЗАГРОЗИ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

**Матеріали III Міжнародної науково-практичної
конференції**

27 жовтня 2021 р.

Полтава
2021

УДК 336.7 (06)
М.34

Редакційна колегія:

В.О. Онищенко, д.е.н., професор; С.П.Сівіцька, к.е.н., доцент;
І.В.Черниш, д.е.н., професор; Л.О. Птащенко, д.е.н., професор;
С.В.Онищенко, д.е.н., професор; С.Б. Єгоричева, д.е.н., професор;
А.В. Дмитренко, д.е.н., доцент; Л.А.Свистун, к.е.н., доцент.

М.34 **Розвиток фінансового ринку в Україні: загрози, проблеми та перспективи:** Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, 27 Жовтня 2021 р. Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2021. 176 с.

ISBN 978-966-616-184-3

У збірнику матеріалів науково-практичної конференції розглядаються актуальні проблеми та перспективи розвитку економічних відносин на ринку фінансових послуг у контексті світового досвіду та українських реалій; теоретичні та методичні аспекти забезпечення безпеки фінансового ринку України в умовах нестабільного економічного середовища; шляхи та методи управління фінансами суб'єктів підприємництва, особливості й перспективи розвитку ринку фінансових послуг, сучасні тенденції та проблеми грошово-кредитного ринку України.

Участь у конференції взяли науковці та практики з Бердянська, Вінниці, Києва, Житомира, Луцька, Ніжина, Одеси, Полтави, Сум, Херсона, Чернівців, Астани, Батумі, Караганди, Мінська, Тбілісі.

Призначений для фахівців фінансового ринку, працівників фінансової сфери, науковців, викладачів, слухачів та студентів.

УДК 336.7 (06)

ISBN 978-966-616-184-3

© Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ЕКОНОМІКИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	76
<i>Соколенко Тетяна Михайлівна, Копайгора Ілона Сергіївна</i> НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ СТАТИСТИКИ В УКРАЇНІ	78
<i>Туз Валерія Юріївна</i> КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ СТАТИСТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ	81
СЕКЦІЯ 3. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ГРОШОВО- КРЕДИТНОГО РИНКУ УКРАЇНИ	
<i>Tseliak Aksana Aleksandrovna, Velesovich Daria Aleksandrovna</i> ASSESSMENT OF THE LEVEL OF TRANSPARENCY OF THE NATIONAL BANK OF THE REPUBLIC OF BELARUS	83
<i>Птащенко Ліана Олександрівна, Герасименко Катерина Олександрівна</i> ПОЗИТИВНІ ТА НЕГАТИВНІ НАСЛІДКИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ДЛЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ	85
<i>Птащенко Ліана Олександрівна, Собірай Діана Олександрівна</i> БАНКІВСЬКЕ КРЕДИТУВАННЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	87
<i>Жердецька Лілія Вікторівна</i> КООРДИНАЦІЯ МАКРОПРУДЕНЦІЙНОЇ ТА МІКРОПРУДЕНЦІЙНОЇ ПОЛІТИК ЦЕНТРАЛЬНОГО БАНКУ	89
<i>Завадська Діана Володимирівна</i> ФАКТОРИ АКТИВІЗАЦІЇ УЧАСТІ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ У ФІНАНСУВАННІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ	91
<i>Цегельник Ніна Іванівна</i> ІПОТЕЧНЕ КРЕДИТУВАННЯ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ	93
<i>Вовченко Оксана Сергіївна</i> АКТУАЛІЗАЦІЯ ЗМІСТУ МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ БАНКУ У РОЗРІЗІ ЙОГО КОМПОНЕНТІВ	95
<i>Вовченко Оксана Сергіївна, Марчук Іванна Михайлівна</i> ІНСТРУМЕНТИ ГРОШОВО-КРЕДИТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	97
<i>Бережецька Тетяна Олександрівна</i> ЗМІСТ АНТИКРИЗОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ	99
<i>Черкасова Марія Василівна</i> ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ: ЗМІНА ПОТРЕБ СПОЖИВАЧІВ	101
СЕКЦІЯ 4. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА: ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ	
<i>Андрос Світлана Вікторівна, Герасимчук Василь Гнатович</i> РОЛЬ ДЕРЖАВИ В РОЗШИРЕННІ ДОСТУПУ ДО ФІНАНСУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	103
<i>Гудзь Тетяна Павлівна</i> ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ РОБОТИЗАЦІЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ	105
<i>Птащенко Ліана Олександрівна, Струк Анна Миколаївна</i> ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ТА РОЛЬ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА	107

*Гудзь Тетяна Павлівна,
доктор економічних наук, професор
Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і
торгівлі» (Україна)*

ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ РОБОТИЗАЦІЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

Пандемія коронавірусу прискорила трансформаційні процеси переходу до постіндустріального суспільства. Наразі для національних економік відкривається можливість технологічного прориву шляхом цифрового реінжинірингу виробничих, логістичних процесів, а також сфери послуг, вагомим сегментом якої є надання фінансових послуг. Банківський бізнес, якому властива особлива динамічність розвитку через високу швидкість прийняття інновацій, першим став на шлях цифровізації, вмотивований зміцненням конкурентоспроможності. Система безпрецедентних заходів безпеки вжитих Урядом України для запобігання поширенню пандемії COVID-19 тільки сприяла розширенню цифрового сегменту ринку фінансових послуг. Які ж зміни маємо у реальному секторі економіки, зокрема на промислових підприємствах, діяльність яких тривалий час деградує під руйнівним впливом деіндустріалізації?

Якщо порівняти активи промислових підприємств та банків з 2019 р. по теперішній час, то простежується зміна тенденції у бік розширення фінансових ресурсів виробників. Так, на початок 2019 р. промислові підприємства володіли активами, що у 2,15 рази перевищували активи банків. Через рік це співвідношення зменшилося до 2,06 разів без впливу регуляторних змін щодо організації та ведення бізнесу, обумовлених появою пандемії COVID-19. Впродовж 2020 р. банки наростили 22% активів, порівняно із 8% у промисловості. Тому, на початок 2021 р. розрив між фінансовими ресурсами промислових підприємств та банків ще зменшився й досяг 1,84 рази. Втім, уже за перше півріччя 2021 р. маємо зворотний хід подій: різке уповільнення приросту портфелю банківських активів до 3,8% на фоні вищої інтенсивності зростання фінансових ресурсів промислових підприємств на рівні 5,8%. Внаслідок цього, співвідношення виробничих та фінансових активів зросло до 1,87 рази [1, 2]. Причини таких змін криються, з одного боку, у відновленні зростання капітальних інвестицій в реальному секторі економіки в цілому та в промисловості, зокрема, після їх падіння у 2020 р. до 60%. Так, необоротні активи промислових підприємств за період з 01.01.2020 р. по 31.12.2020 р. зросли на 2,7% та зберегли цю тенденцію у першому півріччі 2021 р., в якому їх приріст становив 0,7%. При цьому слід вказати, що третина капітальних інвестицій спрямована на оновлення машин та обладнання. З іншого боку, відбувається приріст оборотного капіталу промислових підприємств з наростаючою інтенсивністю. Якщо за 2020 р. оборотні активи вітчизняних виробників зросли на 15%, то вже тільки за першу половину 2021 р. маємо їх приріст майже 11%. Варто також вказати, що після скорочення у 2019 р. кількість промислових підприємств, що впроваджують технічні та технологічні інновації знову зросла у 2020 р., тоді їх частка становила 14,9% – за рейтингом це четвертий показник, що був досягнутий впродовж останніх двадцяти років. В той же час, за кількістю упроваджених видів інноваційної промислової продукції 2020 р. демонструє їх дворазове збільшення порівняно із 2019 р. та за останні п'ятнадцять років посідає друге місце з невеликим розривом від 2016 р. [1].

На жаль на даний час в Україні не існує офіційної статистики щодо роботизації промислових підприємств. Тому, не можемо точно вказати, який відсоток техніко-технологічного оновлення промислового виробництва пов'язаний із впровадженням

робототехніки. Втім, оціночні показники експертів свідчать про «обережну» роботоекспансію реального сектору вітчизняної економіки [3]. Роботизовані комплекси функціонують на великих заводах, що належать світовим компаніям: Henkel, Philip Morris, Procter & Gamble та ін. Тоді як, компанії з українським капіталом підходять до роботизації помірковано через брак великих інвестицій, хоча світові ціни на робототехніку впали у п'ять разів [4, с. 17]. Якщо говорити про галузі, які мають результати по впровадженню та використанню робототехніки, то в Україні можна виділити металургію, оборонну та харчову промисловості, а також сільське господарство, логістику та медицину. Прикладом комплексної автоматизації у важкій промисловості України можна вважати завод «ІнтерпайпСталь» – єдиний сучасний металургійний завод, побудований в незалежній Україні від першої цеглини до запуску майже повністю роботизованого виробничого циклу [5]. Маємо також у ПАТ «Інтерпайп Нижньодніпровський трубопрокатний завод» відкрити, ще до початку коронакризи, роботизовану ділянку з чистової механічної обробки залізничних коліс, що виробляються для експортних ринків [6].

Компанія «Стандарт-ПАК» розробляє самохідні платформи, роботизовані вози, самохідні навантажувачі роботи-буксири, що пропонуються логістичним центрам України та Європи, наприклад, відомі робо-вози для транспортування вантажів у терміналах «Нової пошти» [7]. Основними конкурентами компанії є всесвітньо відомі Amazon, Fetch Robotics і Kitchener. Компанія DroneUA створює продукти у сфері безпілотних технологій для аграрної сфери, енергетики та нафтогазової промисловості, а також у сферах геодезії і топографії. Технології DroneUA використовуються на більш ніж 2 млн. гектарів посівних площ України [8]. Втім, економіка України навіть не є порівняною за показниками роботизації у світі. На двадцять тисяч робочих місць в Україні припадає один робот, тоді як загальносвітовий показник – 170 роботів [3]. Безумовно, роботизація сприяє інтенсифікації виробництва, підвищенню його ефективності, а з іншого боку – зростанню безробіття. Однак, як показує досвід роботизації інших країн, частіше має місце не повне заміщення людини машиною, а необхідність професійної переорієнтації. Це питання оптимізації трудових ресурсів, напрям якому має задавати держава вже сьогодні шляхом фінансового забезпечення відповідних освітніх послуг.

Література

1. Державна служба статистики України: сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 30.09.2021)
2. Національний банк України: сайт. URL: <http://www.bank.gov.ua> (дата звернення: 30.09.2021)
3. Рябова С. Колектив 4.0: як техніка заміняє людей на робочих місцях: огляд експерта. URL: <https://mind.ua/publications/20200168-kolektiv-4-0-yak-tehnika-zaminyae-lyudej-na-roboshih-miscyah> (дата звернення 02.10.2021р.)
4. Гончарова А. О., Ісаєв М. Е. Роботизація промислового виробництва Німеччини та її взаємозв'язок із глобальними трендами. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки*. 2018. Вип. 30(3). С. 16-19.
5. Завод «ІнтерпайпСталь»: сайт. URL: <http://www.interpipesteel.biz/> (дата звернення 03.10.2021р.)
6. ПАТ «Інтерпайп Нижньодніпровський трубопрокатний завод»: сайт. URL: <https://ntrp.interpipe.biz/> (дата звернення 04.10.2021р.)
7. Компанія «Стандарт-ПАК»: сайт. URL: <https://standart-pak.com.ua/> (дата звернення 02.10.2021р.)
8. Компанія DroneUA: сайт. URL: <https://drone.ua/> (дата звернення 01.10.2021р.)

Наукове видання
РОЗВИТОК ФІНАНСОВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ:
ЗАГРОЗИ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції

Комп'ютерна верстка

А.В. Дмитренко

Матеріали друкуються мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори.

Підп. до друку 26.10. 2021 р. Формат 60x84 1/16.
Папір офсет. Друк різнограф.
Ум. друк. арк. – 10,52 Обл.-вид.арк. – 16,08
Тираж 100 прим.

Видавець і виготовлювач поліграфцентр Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
36011, Полтава, Першотравневий проспект, 24
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК № 7019 від 19.12.2019 р.